

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni • 15 Haziran 2015 • No:87

Seçimlerin ve Metal Fırtınasının Sonuçları

Kendi Gücüne Güven, Kendi Sınıfın İçin Birleş!

Türkiye tarihinin en kritik seçimlerinden biri sonuçlandı. Seçimlere giderken metal işçilerinin başlattığı mücadele fırtınası da devam ediyordu. Bu mücadele, diğer sektörlerdeki işçileri de etkileyerek her geçen gün genişliyor. İşçi Dayanışması'nın bu sayısında hem seçim sonuçlarının anlamını hem de metal işçilerinin estirdiği fırtınayı işçi sınıfının penceresinden ele alıyoruz.

Türkiye tarihinin en kritik seçimlerinden biri sonuçlandı. Seçimlere giderken metal işçilerinin başlattığı mücadele fırtınası da devam ediyordu. Bu mücadele, diğer sektörlerdeki işçileri de etkileyerek her geçen gün genişliyor. İşçi Dayanışması'nın bu sayısında hem seçim sonuçlarının anlamını hem de metal işçilerinin estirdiği fırtınayı işçi sınıfının penceresinden ele alıyoruz. Evet, biz her türlü gelişmeye işçi sınıfının cephesinden bakıyor ve işçilerin çıkarları temelinde yorumluyoruz.

Bu seçimlerin temel iki yönü var aslında: 13 yıl aradan sonra AKP, tek başına hükümet kuracak bir çoğunluk elde edemedi. Çok açık ki halk; AKP'ye ve başkan olmak, tüm devlet gücünü elinde toplamak, canının istediği gibi

ülkeyi yönetmek isteyen Cumhurbaşkanı Erdoğan'a net bir mesaj vermiş oldu, önünü kesti. HDP ise, 6 milyon kişinin oyunu alarak son derece anti-demokratik olan seçim barajını yıktı.

CHP yerinde sayarken, MHP oylarını belli ölçüde artırdı. Dönüp seçim sonuçlarını ayrıntılı bir incelemeye tâbi tuttuğumuzda, işçi-emekçi kesimlerden en çok oy alan partinin AKP olduğunu görüyoruz. Evet, AKP'nin oyları 10 puan gerilemesine rağmen hâlâ %40 düzeyindedir. Aslında bu çelişkili bir duruma ve işçilerin örgütsüz olmasına işaret ediyor. Çünkü son 13 yılda sermayenin politikalarını hayata geçiren ve işçilerin haklarına saldıran AKP hükümetidir.

AKP'li bakanlar her ağızlarını açtıklarında Türkiye'yi aynı Çin gibi ucuz işgücü cennetine çevireceklerini söylüyorlar. Bunu büyük ölçüde başardılar. Son 13 yıl içinde işçi sınıfının çalışma koşulları fazlasıyla ağırlaştı, işçilerin yaşam koşulları kötüleşti. Taşeronluk, esnek çalışma, kısa süreli sözleşme uygulamaları AKP tarafından yasalaştırıldı. Taşeronluk sistemi ve güvencesiz çalışma aldı başını gitti. Özellikle 2008-9 krizi fırsat bilerek işçi ücretlerine ağır bir darbe indirildi. İkramiye gibi kazanımlar, çeşitli sosyal haklar gasp edildi, emeklilik yaşı ve iş saatleri uzatıldı. Maliyetleri düşük tutmak isteyen patronlar iş güvenliği önlemlerini almadıkları ve AKP ise gerekli denetimleri yapmadığı için son 13 yılda 15 bin işçi iş kazalarında/iş cinayetlerinde yaşamını kaybetti. İş cinayetleri durmaksızın devam ediyor.

Uzun yıllar sonra çok büyük bir işçi uyanışı yaşanıyor. Bu uyanışı örgütlü bir biçime kavuşturmalıyız. İşçiler olarak kendi sınıf çıkarlarımız temelinde bir araya gelmeli ve sömürüye karşı mücadeleye etmeliyiz.

Buna karşın patronların sermayesi büyüdükçe büyüdü. AKP kendi etrafında onlarca sonradan görme sermayedar yarattı. Dolar milyarlarlarının sayısı 4'ten 50'ye yükseldi. Devlet gücünü elinde tutanlar lükse ve şatafata boğuldular. Emekçiler yarını nasıl getireceklerini düşünürken, Erdoğan, kendisine dünyanın en büyük ve en pahalı devlet başkanlığı saraylarından birini yaptırmaktan geri durmadı. Maliye Bakanı utanmadan çıkıp, son derece pahalı olan makam araçları için "bunlar çerez parası" diyebildi. Üretilen toplam toplumsal gelirin çok büyük bir kısmına bir avuç patron el koyarken, milyonlarca işçi-emekçi yoksulluk koşullarında kıvranmaya devam etti. İşçilerin refahında hiçbir iyileşme olmadı. Öyle ki AKP, muhalefet partilerinin asgari ücreti yükselteceklerini vaat etmelerini patronlara şikâyet etti. Ama tüm bunlara rağmen, bu sürecin sorumlusu olan AKP işçilerden oy almaya devam ediyor. Neden?

Elbette bunun çok sayıda nedeni var. Bunların en başında işçilerin sınıf bilincinden yoksun ve örgütsüz olması geliyor. İşçiler örgütsüz oldukları için düzen partileri tarafından dindar/laik, Alevi/Sünni, Kürt/Türk olarak bölünebiliyor. Özellikle AKP ve Erdoğan toplumu kutuplaştırarak karşı karşıya getiriyor. Toplum bir kere kutuplaşınca, gerçekler bir tarafa atılıyor ve yaratılan önyargılardan dolayı milyonlarca insan takım tutar gibi parti tutuyor. AKP, dini kendi çıkarları için istismar etmekten bir an olsun bile geri

durmuyor. Milyonlarca insanın inancını bozuk para harcar gibi kullanmaktan çekinmiyor. Birlik olamayan örgütsüz işçi ise kolayca bu tuzaklara düşüyor. Oysa kendine dindar diyen AKP ve onun etrafındaki parababalalarıyla, dindar işçilerin hiçbir ortak çıkarı yoktur. İslamcısıyla laikıyla tüm egemenler, işçilerin sırtına basarak yükseliyorlar.

Şimdi AKP, "ben olmazsam kriz olur" tehditleri savuruyor ve emekçileri kendine mahkûm etmek istiyor. Gerçek şu ki ne AKP ne de diğer düzen partileri işçiler için alternatif olamazlar. Başta AKP, CHP ve MHP olmak üzere hiçbir düzen partisi işçilerin ezilmesine ve sömürülmesine karşı değil. Bir avuç sermaye sahibinin on milyonlarca işçinin ürettiğine el koyduğu kapitalist bir düzende yaşıyoruz. Bu partilerin hepsi kapitalist sistemi savunuyorlar. Bu nedenle işçiler kendi çıkarları için birleşmek zorundalar.

Bugün işçilerin başındaki en büyük belâ örgütsüzlüktür. İşte bundan dolayı aynı sınıfın evlatları olan işçiler bölünüyor ve düzen partilerinin arkasına takılıyorlar. İşçilerin örgütsüz kalmasında 12 Eylül 1980 askeri darbesinin çok büyük bir rolü var. Darbeyi yapanların gerçek amacı, örgütlü olan ve hakkını arayan işçi sınıfını susturmaktı. Evet, bunu başardılar ve patronlar için dikensiz gül bahçesi yarattılar. Meselâ şimdi metal işçilerinin kurtulmaya çalıştığı Türk Metal çetesini işçilerin başına musallat eden de 12 Eylül rejimiydi. Ama işte bu devran da sona eriyor. 12 Eylül sonrasının işçi kuşağı silkinip ayağa kalkıyor. Bursa'da metal işçilerinin başlattığı mücadelenin hızla diğer kentlere yayılmasının ve diğer sektörlerdeki işçileri de etkilemesinin anlamı budur.

Metal işçilerinin başlattığı mücadele, işçilerin birlikte mücadele ederlerse ne denli güçlü olduklarını bir kez daha gözler önüne serdi. Önyargıları kıran ve işçileri kardeşleştiren bu mücadele, aynı zamanda çok büyük bir moral yükselişi anlamına geliyor. Birlik olamadığı için kendini güçsüz ve çaresiz hisseden işçilerin "bu işyerinden bir şey olmaz" sözü anlamını yitiriyor işte. Metal işçilerinin mücadelesi, sınıf ayrımlarını da netleştiriyor. Bir tarafta hakları için mücadele eden işçiler, öte tarafta ise patronlar, sermaye medyası, polis, Türk Metal çetesi ve hükümet var. Yani egemenler ile işçiler karşı karşıya. İşçilerden ağır bir tokat yiyen egemenler, işçilerin mücadele iradesini kırmak ve moralini bozmak istiyorlar. Bunun için işçilerin grevine "yasa dışı" diyerek suç kapsamına sokmak istiyorlar. Ama metal işçileri şu gerçeği net bir şekilde ortaya koydular: **Yasalar mücadeleyi sınırlıyorsa o yasalar değişmelidir. İşçilerin mücadelesi yasaları bekleyemez, yasalarla sınırlanamaz.**

Uzun yıllar sonra çok büyük bir işçi uyanışı yaşanıyor. Bu uyanışı örgütlü bir biçime kavuşturmalıyız. İşçiler olarak kendi sınıf çıkarlarımız temelinde bir araya gelmeli ve sömürüye karşı mücadele etmeliyiz. Kurtuluş, bu düzende o ya da bu partiyi desteklemekte değil. Kurtuluş, işçilerin mücadelesiyle kurulacak olan sömürsüz bir düzendedir ve bu düzenin yolunu bugünden başlayarak mücadeleye atılan işçiler açacaktır. ■

Gerçeğin İçinden, Sınıfın Penceresinden Bakabilmek

Metal işçileri omuz omuza mücadele ederek haklarını alıyor. Bu mücadele, her sektörden işçiye moral ve güç veriyor. Sermaye medyası ise işçilerin mücadelesini ya görmezden geliyor ya da karalıyor, kötülüyor. “Falanca fabrikada üretim durdu”, “eylemlerin perde arkasında kimler var?”, “ekonomide büyük kayıp” haberleriyle işçilerin bilincini bulandırmak istiyor. Peki, neden metal işçilerinin mücadelesi haklı ve meşru iken, sermaye medyası yalanlar üretip yayıyor? Bunun nedeni çok açık: Medya, sahibinin, yani patronlar sınıfının çıkarları doğrultusunda yayın yapıyor.

Medya patronlarının, aynı zamanda otomotivden gıdaya, finanstan madencilige uzanan sektörlerde de yatırımları var. Türkiye’de birkaç büyük sermaye grubu, onlarca TV ve radyo kanalını, haber ajansını, gazeteyi, dergiyi ve internet sitesini yönetiyor. Patronlar için medya; toplumun bilincini, anlayışını, alışkanlıklarını, dünyaya bakışını etkileyebildiği için çok önemlidir.

Gazeteler, radyo kanalları, televizyon kanalları, sosyal medya ve internet siteleri bilhassa işçileri, emekçileri kuşatır. Uzun saatler boyunca çalışan ve düşük ücret alan yoksul emekçiler için sosyal aktivitelerde bulunmak, gezmek, eğlenmek pek mümkün olmaz. İşten arta kalan zamanda televizyon seyretmek ya da arkadaşlarla sanal yollardan iletişim kurmak zorunda bırakılırız. İşçilerin çalıştıkları sürenin dışında kalan tüm zamanları büyük patronların medyasının bombardımanı altında geçer. Büyük medya, işçileri sefaletе iten ve en basit bir hak mücadelesini şiddetle ezmeye çalışan patronların sesidir. İşçilere hep o ses dinletilir. “Gerçek, tarafsız, dürüst, güvenilir” diye kendilerini emekçilere pazarlarlar. Esasında bu patron kuruluşları yalancı, taraflı, sahtekâr ve güvenilmezdir. Tarafsız habercilik şöyle dursun, uyguladıkları teknik ve taktiklerle halkı yönlendirmek konusunda uzmanlaşmış durumdadırlar. Bunlar durmaksızın kendilerinin, sermaye sınıfının çıkarları için yalan üretirler. O ürettikleri yalanları da emekçi halka lokma lokma yuttururlar.

Büyük sermaye grupları ellerindeki medya gücünü siyasi ve ekonomik çıkarları için kullanırlar. Çalışanlarını da kendi politikaları doğrultusunda haber yapmaya zorlarlar, yapmayanları işsizlikle tehdit ederler. Meselâ ser-

Ekonominin gerilediği, işsizliğin arttığı, krizin derinleştiği bugünkü koşullarda sermayenin medyası yine hedef şaşırtacak. İşsizliğin esas sebebi başka yerde dururken, medya Suriyeli göçmenleri suçlu ilan edecek. Metal işçilerini hedef gösterecek. İşçileri ve halkları birbirine düşürmeye çalışacak. Emekçiler örgütsüz olduklarında bu tuzağa düşerler.

maye medyasında gazetecilik yapılamayacağını, çünkü medyanın işadamlarına ait olduğunu söyleyen NTV’nin eski sanat editörü, medya çalışanlarının durumunu şöyle anlatıyor: “Kendimizi kirlenmiş hissettik, çünkü işe girdiğimizden beri bize yapılmaması gereken şeyler öğretiliyor. Hangi haberleri nasıl yapman gerektiği sana öğretiliyor. Bu bile yeterince korkunç bir şey.”

Yayınlanan basit bir haberin arkasında bile egemen sınıfın duruşu, ideolojisi, çıkarı var. Metal işçileri günlerce eylemler yaptılar, medyaya röportajlar verdiler. Eylemlerinin nasıl çarpıtıldığını gözleriyle gördüler. Renault işçileri, Kanal D’de haber sunan Cüneyt Özdemir’e tepki gösterdiler. Çünkü Özdemir, önce işsizlik rakamlarının arttığı haberini verdi, daha sonra ise yüksek ücret aldığı iddia ettiği metal işçilerinin haberini sundu. Böylece alttan alta halkta şu bilinç oluşturulmak isteniyor: İşsizlik artıyor, metal işçilerinin ücreti yüksek, ama eylem yapıyorlar, bunlar haksızlar. Oysa gerçek bunun tam tersidir ve bu nedenle işçiler sermaye medyasına tepki gösteriyorlar.

Ekonominin gerilediği, işsizliğin arttığı, krizin derinleştiği bugünkü koşullarda sermayenin medyası yine hedef şaşırtacak. İşsizliğin esas sebebi başka yerde dururken, medya Suriyeli göçmenleri suçlu ilan edecek. Metal işçilerini hedef gösterecek. İşçileri ve halkları birbirine düşürmeye çalışacak. Emekçiler örgütsüz olduklarında bu tuzağa düşerler. Bilinçli ve örgütlü işçilerse, daha fazla hak ve daha iyi bir yaşam için ezilen ve sömürülen işçi kardeşleriyle bir araya gelir.

İşçi sınıfını körleştirmek ve parçalamak isteyen egemen sınıfın medya araçlarına çok dikkatli yaklaşmalıyız. Asla gösterileni olduğu gibi almamalı, ardındakileri sorgulamalıyız. “Gerçeğin içinden, sınıfın penceresinden” bakabilmek için işçi sınıfının yayın organlarını takip etmeliyiz. ■

İşçi Hareketinde Metal Rüzgârı

Bursa'da metal işçilerinin Mayıs ayında başlattığı mücadele, sendikalı sendikasız demeden hem metal fabrikalarında hem de diğer işkollarında etkisini gösterdi. İşçiler, birlik olup mücadele ettiklerinde çok şeyi değiştirebileceklerini ortaya koydular. Bursa'da sendikasız Er Metal ve Baykal Metal fabrikalarında çalışan işçiler üretimi durdurup taleplerini kabul ettirmeyi başarırken, Petkim işçileri de fabrikaya kapanarak taleplerini kabul ettirmeyi başardılar.

Petkim'de işçilerin talepleri kabul edildi

Petkim'de toplu sözleşme görüşmelerinde işçilerin taleplerinin kabul edilmemesi üzerine, 27 Mayıs'ta başlayan direniş, 1 Haziranda işçilerin taleplerinin kabul edilmesiyle sona erdi. Tepkilerini 26 Mayıs'ta eylemlerle göstermeye başlayan işçiler, 27 Mayıs sabahı içerideki vardiyadaki işçiler dışarı çıkmayarak kendilerini fabrikaya kapattılar. Diğer vardiyada çalışan işçiler de desteğe geldiler. 3 gün boyunca işçiler, ürün sevkiyatına izin vermediler. Tüm karalamalara rağmen işçiler direnişlerini sürdürdüler, Bursa'da metal işçilerinin başlattığı mücadeleyi de selamladılar. İşçilerin kararlı tutumu sonucunda işveren geri adım attı ve taleplerini kabul etmek zorunda kaldı.

SeraPool'da işçiler üretimi durdurdular

Pendik Kavakpınar'da kurulu Serapool fabrikasında ağır çalışma koşullarına, baskılara ve düşük ücretlere karşı DİSK/Cam Keramik-İş'te örgütlenen işçiler, bir işçinin işten çıkarılması üzerine 11 Haziranda saat 16.00'da üretimi durdurdular. 3 işçinin işinin tek işçiye yaptırıldığını, raporlu ve izinli olduğu halde 1 gün işe gelmeyen işçilerin 2 günlüğünün kesildiğini anlatan işçiler, atılan işçi geri alınana ve sendikal hakları tanınana kadar üretime başlamayacaklarını ifade ediyorlar. Serapool işçileri tehdit ve baskılara mücadeleyi büyüterek cevap verdiler. 12 Hazirandan itibaren 3 vardiyada çalışan tüm işçiler, fabrikanın bahçesinde direnişler. İşçiler talepleri kabul edilene dek direnişlerini sürdüreceklerini ifade ediyorlar.

Çan Ortak Girişim'de işçiler direnişte

Tuzla'da Birlik Organize Sanayi Bölgesi'nde faaliyet gösteren ve karbon kaplamalı askeri kıyafet üretimi yapan Çan Ortak Girişim'de, Petrol-İş'te örgütlenen işçileri yıldırım için 12 işçi işten çıkarıldı. İşten çıkarılan işçi-

SeraPool işçileri

ler fabrika önünde direnişe geçtiler. İnsan sağlığını tehdit eden kimyasal maddelerin kullanıldığı işyerinde, çalışma koşullarının ve ücretlerinin düzeltilmesini isteyen işçiler, işyerine sendika girene dek mücadele edeceklerini dile getiriyorlar.

Jokey Plastik'te grev devam ediyor

Dilovası'nda bulunan Jokey Plastik işçilerinin 7 Mayıs'ta başlattıkları grev devam ediyor. İşyerinde Lastik-İş Sendikası'nın örgütlenip yetki almasına rağmen, patronun toplu sözleşme masasına oturmaması üzerine işçiler grev kararı almışlardı. Greve karşılık patron, özel istihdam bürolarından yevmiyeci ve taşeron işçileri işe alarak grev kırıcılığına soyundu. Lastik-İş, yaptığı açıklamada, patrona işçilerin sendika hakkına saygı duymasını için çağrıda bulundu ve "grevimiz ve onurlu mücadelemiz sendikal haklarımız tanınincaya kadar sürecektir" denildi.

Zet Farma Lojistik'te direniş devam ediyor

Esenyurt, Kırac, Hadımköy ve Kâğıthane'de depoları bulunan Zet Farma'da işçilerin Nakliyat-İş'te örgütlenmesinin ardından 12 işçi işten çıkarılmıştı. İşten atmalara karşı geçtiğimiz yıl 3 Kasım'da direnişe geçen işçilerin mücadelesi devam ediyor. Direnişçi Zet Farma işçileri "İşten atılan işçiler, sendikalı bir şekilde işe geri alınana kadar mücadelemize devam edeceğiz" diyorlar. ■

Jokey Plastik işçileri

UİD-DER'de Şenlik: 15-16 Haziran 1970'den Metal Direnişine

Yıl 1970
İşçi ayaklanıyor
Meydanlara sığmıyor
Patronlar kaçıyor
Bu yol işçinin yolu
Alın teriyle dolu
Gücümüz birliğimizdir
Kimse bozamaz onu

UİD-DER'de, işçi sınıfının unutulmaması gereken mücadele deneyimlerini hatırlamak, derslerini bilince çıkarmak ve yeni filizlenen işçi mücadelelerini kutlamak üzere düzenlenen 15-16 Haziran 1970'ten Metal Direnişine şenlikleri başladı. Haziran ayına yayılan bir biçimde tüm temsilciliklerde gerçekleştirilen şenliklere 13-14 Haziranda Ankara, Esenyurt, Sefaköy, Sarıgazi ve Mersin temsilcilikleri ev sahipliği yaptı. Şenliklerde işçi dostlarımızla birlikte aynı zamanda mücadele örgütümüz UİD-DER'in 9. kuruluş yıldönümünü de coşkuyla kutladık.

1970 yılında 15-16 Haziranda işçiler, sendikaları DİSK'in kapatılmak istenmesine karşı fabrikalarından sokaklara aktılar. Barikatları yara yara karşlarına dikilen polis ve jandarma engellerini aştılar. Karakolları kuşatarak gözaltına alınan arkadaşlarını serbest bıraktırdılar. Bu eylem sonucunda, işçilerin gücünden korkan patronlar İstanbul'dan kaçtılar. On binlerce işçinin direnişi, yol göstermeye ve dersler sunmaya devam ediyor. Türkiye işçi sınıfının mücadele tarihinde aşılması gereken bir zirve olarak anılan 15-16 Haziran direnişi, işçi sınıfının, birleştiğinde muazzam bir güç haline gelebileceğini ve sermayenin karşısına ancak örgütlüken çıkılabileceğini gösteriyor. 45 yıl öncesinde yaşanan bu deneyim, bugünün mücadeleciler işçilerinin yoluna ışık tutuyor. Örgütümüz UİD-DER'in bu büyük direnişin yıl dönümünde kurulması boşuna değil.

Bu büyük direnişi andığımız bugünlerde on binlerce metal işçisinin isyanının yaşanması, bu kutlamayı çok

daha anlamlı kılıyor. Metal işçilerinin yükselttiği bu mücadeleye, Türkiye tarihindeki, özellikle 12 Eylül 1980'den sonraki en büyük işçi eylemidir. UİD-DER Müzik Grubunun mücadele eden metal işçileri için hazırladığı uyarılma, şarkı ve şiirler etkinlik salonundaki işçiler tarafından coşkulu alkışlarla karşılandı. Her sektörden işçiler etkinlik bitiminde omuz omuza halaya durdular.

İşçiler böylesi bir etkinlikte yer almaktan mutluluk duyduklarını ve duygulandıklarını ifade ettiler. Birçok işçi 15-16 Haziran Direnişini ilk kez duyduklarını belirttiler. Genç işçiler, geçmişte yaşanan direniş deneyimlerini bugünün grev ve direnişleriyle birleştiren ve işçileri mücadele etmeye çağıran bir etkinliğin çok anlamlı olduğunu söylediler. Bazı işçiler ise sinevizyonda gösterilen 15-16 Haziran görüntülerini ilk defa izlediklerini, çok duygulandıklarını ve metal işçilerinin verdiği mücadelenin umut verici olduğunu söyleyerek, böyle bir etkinliği hazırladığı için UİD-DER'e teşekkür ettiler. Tekstil sektöründe çalışan kadın işçiler etkinlikten ayrılırken şöyle ifade ettiler duygularını: "Bu etkinlikte işçilerin mücadelesini gördük ve çok etkilendik. Ama her şeyden önce gördük ki bu etkinlikte işçilerin emeği var. Emeğinize sağlık. Bu mücadelenin başarıya ulaşması için hepimizin canla başla çalışması lazım."

UİD-DER'de örgütlenen işçiler, işçilere dayatılan kahırlı yaşamın, ancak işçiler birleşip örgütlendiğinde son bulacağına inanıyorlar. Ve tüm işçileri bu uğurda verilen mücadeleye güç vermeye, gelecek güzel günleri birlikte inşa etmeye çağırıyorlar. ■

İşçi Sınıfı Kadınıyla Erkeğiyle Ulu Bir Çınar Gibidir

Hikâye bu ya, yaprağa sormuşlar: “Kendi kendine tamam mısın?” Yaprak cevap vermiş: “Hayır benim hayatım dallardadır.” Dala sormuşlar, dal demiş ki, “hayır benim hayatım köktedir.” Köke sormuşlar. Kök demiş ki “benim hayatım gövdede, dallarda ve yapraklardadır.” İşçi sınıfı yapraklarıyla, dallarıyla, kökleriyle ulu bir ağaç gibidir. Eğer bölünür ve parçalanırsa yaprakları çürüyen, dalları kuruyan, gövdesinden kendisini kesecek baltalara sap yapılan, kökleri topraktan besinini çekemeyen ölü bir ağaca benzer. İşte patronlar bu gerçeği bildikleri için işçi sınıfını bölüp parçalamanın bin bir türlü yolunu bulurlar.

Güneşin kavurduğu sıcak bir yaz günündeki serin bir esinti insana nasıl ferahlık verirse, on binlerce metal işçisinin mücadelesi de işçi sınıfına öyle bir ferahlık verdi. Yıllar yılı süren baskı ve haksızlıklara karşı işçiler el ele verdiler ve birlikte başkaldırdılar. Birlik oldular, güçlerini gördüler, Türk Metal’i yakalarından silktiler ve hep birlikte “oh be” dediler. Daha fazla hak almak için daha sıkı bir şekilde bir araya gelmeleri gerektiğini anlamaya başladılar. Bu birliği dağıtmak için çare arayan patronlarsa her zamanki gibi işçilerin ailelerine yöneldiler.

Metal patronları başta Tofaş olmak üzere pek çok fabrikada işçilerin ailelerine gönderdikleri adamlarla tehditlerini devreye soktular. Eşlere, “iş durdurmak kanuni değil, yasadışı işler yapan kocanızı işten atarız, perişan olursunuz” dediler. Annelere, babalara aynı şeyleri söylediler. Kredi kartı borçlarını hatırlattılar. İşçilerin taleplerini kabul ettirmeye çalışmalarını, birlik olup rahat bir nefes almalarını sindiremeyen patronlar, Ford Otosan’da engelli işçilerin ailelerine tehditler savuracak kadar ileri gittiler. Elbette bu tehditler, bilinçsiz ailelerin korkmasına neden oldu. İşçi eşi kadınlar bu korkuyla kocalarına işe geri dönmeleri için baskı yaptılar. İşçilerin tüm talepleri

karşılanmadan fabrikaya dönmüş olmalarında, ailelerinin korkutulmasının etkisi büyüktür.

Renault işçileri yeniden üretime başladıkları zaman işçi eşleri, direnişin devam ettiği diğer fabrikalarda çalışan işçilerin eşlerine “direnişi, kocalarınızı destekleyin” diye çağrıda bulundular. Çünkü onlar da işçilerin taleplerini karşılama niyetinde olmayan patronların direnişi fabrika önünde değil, evde, mutfakta kırmaya çalıştığını fark ettiler. Renault işçilerinin eşlerinin çağrıları karşılıksız kalmadı. Ford Otosan’ın mücadeleci işçilerinin pek çoğunun eşi grev boyunca fabrika önünde yerlerini aldılar.

Bir işçi eşi yaşadıklarını ve neden eşinin mücadelesini desteklediğini şöyle anlatıyor: “Eşim 10 yıldır Ford’da çalışıyor. Eşim Ford’da çalışmaya başlayıncaya dek hiçbir sağlık sorunu yoktu. Ama burada çalışmaya başladığından beri bir sürü sağlık sorunu yaşamaya başladı. Çünkü Ford’da işçilerin çalışma koşulları çok ağır. Eşimde şu an bel fıtığı, boyun fıtığı, boyunda düzleşme, tenisçi dirseği gibi pek çok meslek hastalığı var. Maaşlar çok düşük. İki çocuğumuz var ve evimiz kira. Eşim çoğu zaman evi geçindirebilmek için vardiyadan çıkıp ek iş yapmaya giderdi. Bugün Ford’daki işçiler hakları için bir araya geldiler. İlk günden itibaren ben ve benim gibi diğer işçilerin eşleri Ford’da daha adaletli bir çalışma ortamını sağlamaya ve Türk Metal’den kurtulmaya çalışan işçilerin en büyük destekçisiyiz. Ben eşimle gurur duyuyorum.”

Bir başka Ford Otosan işçisinin eşi de kocasına verdiği desteğin önemini şu sözlerle ifade ediyor: “Benim eşim sendikadan istifa edeceklerinden ilk bahsettiğinde onun bu konulara karışmasını hiç istemedim. İşini de kaybedeceğini düşünüp korktum. ‘Sen mi kurtaracaksın?’ diye ters tepki verdim. Fakat zaman geçtikçe diğer işçi eşlerini de gördüm ve aslında eşimin doğru olanı yaptığını anladım. Böylece o günden sonra hep eşimin yanında ve ona destek oldum. Zamanla fark ettim ki başlarda daha geri planda kalan eşim, benim desteğim arttıkça daha çok sorumluluk almaya başladı.”

Gerçek apaçık ortada. İşçiler ve aileleri, yaprakları, dalları ve kökleriyle o büyük ağacın, işçi sınıfının parçasıdır. Bu nedenle emekçi kadınların işçi olan eşlerine yardımcı olmaları, onlara moral vermeleri, onların mücadelesinin bir parçası olmaları hayati önem taşıyor. İşçi sınıfının kökü genişlesin, gövdesi uzayıp güçlensin, yaprakları yeşersin diye, bu ağaç tüm dünyayı kapsasın ve patronlara yer bırakmasın diye! ■

İşçiler Her Yerde Eylemde

Meksika'da binlerce öğretmen sokağa çıktı

Meksika'da binlerce öğretmen, gerçekleştirilmek istenen yasa değişikliğini 10 Haziranda protesto etmek amacıyla sokaklara çıktı. Başkent Meksiko City ve daha pek çok kentten Eğitim Çalışanları Sendikası üyesi 50 bin emekçi, başkent merkezindeki Devrim Anıtı önünde bir araya geldi.

Karşı çıkılan yasalar öğretmenlerin işe kabul edilebilmesi ve öğretmenliklerini devam ettirebilmeleri için çeşitli sınavlardan geçmesini dayatıyor.

Brezilya'da Mercedes Benz işçileri işten atmaları protesto ediyor

Brezilyalı metal işçileri, Mercedes Benz'in 25 Mayıs'ta 500 işçiyi işten atması üzerine greve başladılar. İşçiler, Sao Bernardo'da bulunan fabrikanın önünde çadırlar kurup taleplerini içeren pankartlar asarak bir araya geldiler. İşçiler, iş güvencesinin sağlanmasını talep ediyorlar. Şirketin 25 Mayıs'ta 500 işçinin işine son vereceğini açıklamasıyla birlikte Metal İşçileri Sendikası, işten atmalara karşı pek çok eylem gerçekleştirdi. Şirket, 22 Nisanda da işten çıkarmaların gerçekleşeceğini duyurmuş, fakat sendikanın grev kararıyla birlikte işten atma saldırısı durdurulmuştu.

Mercedes Benz ayrıca, geçen hafta 7250 işçinin topluca izne çıkarıldığını ve 16 Haziran izin dönüşü 250 işçinin daha işten atılacağını duyurdu. Otomotiv sektörünün devleri Fiat Chrysler, Volkswagen AG, General Motors ve Ford da dâhil olmak üzere pek çok firma küçülmeye gidiyor. Bir kez daha kapitalistler krizin faturasını işçilere ödetmek istiyorlar. Ancak işçiler örgütlü hareket edebilirlerse işten atma saldırılarına da dur diyebilirler.

Almanya: Posta işçileri süresiz grevde, Siemens işçileri işten atmaları protesto etti

Alman Postası (Deutsche Post) firmasında çalışan ve Ver.di Sendikası'nda örgütlü olan posta işçileri, 10 Haziranda süresiz greve çıktılar. Ülke genelinde greve çıkan işçiler, haftalık iş saatlerinin ücret kaybı olmaksızın 38,5 saatten 38 saate indirilmesini ve %5,5 oranında ücret zammı talep ediyorlar. İşçiler adına görüşmeleri yürüten

Ver.di Sendikası, Alman Postası'nın 140 bin işçinin taleplerini karşılamak istemediğini ve yapılan altı görüşmenin olumsuz geçmesi sonucu grev kararı alındığını belirtti. İşçilerin şu an %10'u grevde olmasına rağmen grevden 116 dağıtım merkezi etkilendi ve grev nedeniyle 64 milyon mektup ve 3,4 milyon paket zamanında yerine ulaşamayacak.

Geçtiğimiz aylarda işten çıkarmaların olacağını açıklayan enerji devi Siemens'in işten atma saldırıları 9 Haziranda Almanya'nın Duisburg, Berlin gibi kentlerinde binlerce işçi tarafından protesto edildi. Dünya genelinde 343 bin civarında çalışanı olan Siemens, ekonomik büyümenin durduğunu ileri sürerek 2200'ü Almanya'da olmak üzere 4500 işçinin işten çıkarılacağını duyurdu.

Siemens'in ateşle oynadığını söyleyen IG Metal temsilcisi, üretimi ucuz işgücünün olduğu ülkelere kaydıran ve Mısır'da tarihinin en büyük ihalesini alan Siemens'in işçi düşmanı tutumunu kabul etmeyeceklerini duyurdu.

Şili'de binlerce öğretmen ve öğrenci eylemde

Öğretmenler Sendikası tarafından 1 Haziranda süresiz grev başlatıldı. Binlerce öğretmen daha iyi çalışma koşulları ve ücret talep ediyor. Ayrıca sertifika sınavları uygulamasına da karşı çıkıyorlar. Öğrenciler de geçen hafta gerçekleştirdikleri yürüyüşle polisin azgınca saldırılarını kınadılar. Greve destek veren öğrenciler eşit, parasız ve kaliteli eğitim talep ediyorlar.

200 binin üzerinde öğrenci ve öğretmen, hükümetin eğitim reformuna karşı 10 Haziranda tekrar sokağa çıkarak protesto gösterileri düzenledi. Ayrıca öğrenciler faşist Pinochet diktatörlüğü döneminden kalan eğitim sisteminin değiştirilmesi için aylardır gösteriler düzenliyorlar. Öğrenciler gösteri yasasının korunmasını da istiyorlar. ■

Metal Fırtına

Metal fırtınası başlıyor

Metal fırtınası Bursa'da başladı ve kısa sürede diğer şehirlere yayıldı. Türk Metal çetesinin MESS ile 2014-2017 yıllarını kapsayan üç yıllık sözleşme imzalaması işçileri hayal kırıklığına uğratmıştı. Onlarca yıldır ağır çalışma koşulları altında ezilen, meslek hastalığının pençesine düşen, tükenen ve üstelik sefalet ücretine mahkûm edilen işçiler, bir kez daha MESS'e satılmışlardı. Metal fabrikalarında alttan alta büyük bir öfke birikiyordu.

Nitekim biriken öfke Nisan ayının ortalarında patladı. İşçiler, 3 talep etrafında birleşmeye başladılar: 1) Üç yıllık sözleşmeden vazgeçilsin ve Bosch'ta imzalanan sözleşme uygulansın, 2) Türk Metal'in merkezden atadığı temsilcilik sistemine son verilsin ve işyeri temsilcilerini işçiler demokratik bir şekilde kendileri seçsinler, 3) Yapılan eylemlerden ötürü kimse işten atılmasın!

Ancak Türk Metal işçilerin taleplerini yanıtsız bıraktı, bunun üzerine işçiler sendikadan istifa etme kararı aldılar. 5 Mayıs'ta bir araya gelen işçilere Türk Metal çetesinin saldırması ve kimi işçileri dövmesi öfkeyi alabildiğine büyüttü. İşçiler Renault, Tofaş, Coşkunöz, Ototrim, Mako gibi fabrikalarda Türk Metal'den istifa etmeye başladılar. Talepleri kabul edilmeyen Renault işçileri, 15 Mayıs'ta gece şalteri indirip günlerce sürecek bir grevin ateşini yaktılar. Tofaş ve Coşkunöz işçileri onları takip ettiler. Ve Bursa'daki metal işçilerinin mücadelesi bir orman yangını gibi metal işçileri arasında yayıldı ve diğer sektörlerle sıçradı.

Başta Renault, Tofaş, Delphi, Mako, Ototrim, ORS, Enpay, EGO, Arçelik LG ve ZF Sachs olmak üzere daha pek çok fabrikada işçiler taleplerinin önemli bir kısmını patronlara kabul ettirmeyi başardılar. Bu kazanımların başında ise, Türk Metal çetesinin işyerlerinden sökülüp atılması geliyor.

Türk Metal'e ve MESS'e karşı

Renault
Tofaş
Coşkunöz
Mako
Ototrim
SKT
Delphi
Valeo
Şahince
DYTECH

Çemtaş Çelik
CMS Jant
Habaş
İDÇ
Ford Otosan Gölçük
Ford Otosan Eskişehir
Türk Traktör Ankara
Türk Traktör Sakarya
Trakya Döküm

Metal direnişinden dersler

Türk Metal'i işçilerin başına musallat eden, 12 Eylül 1980 askeri darbesiyle işbaşına gelen faşist yönetim ve patronların örgütü MESS'dir. 1980 öncesinde Maden-İş'te örgütlü olan metal işçileri, MESS'i birçok kez dize getirmişlerdi. Darbeci yönetim DISK/Maden-İş gibi mücadeleci sendikaları kapattı. Amaçları geçmiş ile gelecek arasındaki bağları kopartmaktı. İstiyorlardı ki yeni işçi kuşakları geçmişin mücadele deneyimlerini öğrenmesinler. Bunda ne yazık ki büyük ölçüde başarılı oldular.

Bugün ayağa kalkan işçiler, geçmişin mücadele deneyimlerinden çok uzaklar. Son derece örgütsüz ve hazırlıksızlar. Meselâ direnişin ilk gününden itibaren patronlar, medya, polis ve Türk Metal, işçileri milliyetçilik üzerinden baskı altına aldı. "Aranızda teröristler var", "dışarıdan gelenler siyaset yapmak istiyorlar, ortalığı karıştırmak istiyorlar" diyerek işçileri korkuttular. Bu nedenle işçiler, işçi sınıfının mücadele deneyimlerine sahip işçi örgütlerinden uzak durdular. Böylece farkında olmadan kendilerini, mücadele ettikleri patronlar karşısında yalnız bıraktılar. Oysa fabrika önüne gelen işçi örgütlerinin amacı sınıf dayanışmasını büyütme idi. Mücadeleye giri-

şen işçiler, bu temelde örgütlülüklerini güçlendirmeden ve sınıf dayanışmasını büyütmeden kazanamazlar ve istedikleri sonuçları elde edemezler. Sermaye sınıfı son derece örgütlüdür, işçilerin ise sınıf dostlarından başka kimseleri yoktur.

İşçiler deneyimsiz oldukları ve kendilerini yalıtıktıkları için hem taleplerini tam olarak hayata geçiremediler hem de Ford gibi fabrikalarda patronlar direnişi kırdı. Burada bazı hataları sıralamak oldukça öğretici olacaktır.

1. İşçiler mücadelelerini birleştirip tek merkezden yönetemediler. Meselâ tüm fabrikaları kapsayacak şekilde **metal işçileri dayanışma ve koordinasyon kurulu** kursalardı ve tek merkezden direnişi yönetselerdi, sonuç bugünkünden çok farklı olurdu.
2. İşçilerin fabrikalarında seçtikleri komiteler veya sözcüler kimi durumlarda patronların ayak oyunları karşısında yetersiz kaldı. Coşkunöz'de temsilciler patronla yapılan toplantıya kendileri girmeleri gerekirken, işverenin etkisine daha açık olan takım başkanlarını gönderdiler ve bu yüzden direniş kırıldı.
3. Tofaş işvereni işçilerin evlerine "casuslarını" gönderdi ve bunlar işçi eşlerini tehdit ettiler. Kocalarının işten atılacağını, aç kalacaklarını söyleyerek korkuttular. Özellikle içerideki işçilerin

si: Güç işçide!

Birleşen işçi güçlüdür

Metal işçilerinin başlattığı mücadele, işçilerin birleşip mücadeleye atılırsa gerçekte ne denli güçlü olduklarını bir kez daha ortaya koydu. Birleşen ve üretimi durduran işçiler kendi güçlerini gördüler, moral buldular ve mücadele içinde kardeşleştiler. Metal işçilerinin başlattığı mücadelenin pek çok önemli noktası var, kısaca bir kaçına değinelim.

1. İşçiler bir sınıftır, işçilerin patronlar karşısında çıkarları ortaktır. Nitekim Bursa'da Renault işçilerinin yaktığı mücadele ateşi derhal diğer metal fabrikalarına, kentlere ve sektörlere sıçradı. Metal fırtınasının yayılmasından dehşete düşen patronlar, MESS, sermaye medyası ve Türk Metal çetesi el ele vererek işçilerin karşısında birleştiler.
2. Çalışma Bakanlığı, MESS ve Türk Metal çetesi, "üretimi durdurmak suçtur" diyerek işçilerin iradesini kırmaya giriştiler. Ama işçiler "ölmek var, dönmek yok!" cevabını verdiler. Metal işçilerinin mücadelesi aynı zamanda işçi sınıfının mücadelesinin mevcut dar yasal sınırlara sığmayacağını gözler önüne serdi. Çünkü mevcut yasalar aslında patronlardan yanadır ve işçilerin mücadelesi bu yasalara sığmaz. İşçilerin mücadelesi meşruiyetini bu yasalardan değil haklılığından alır.
3. Başlayan mücadelenin en önemli yönü, üretimden gelen gücün kullanılması gerektiğinin işçilerin bilincine çıkıyor olmasıdır. İşçiler üretimi durdurmayı meşru olarak görüyorlar. Haklarını aramaya girişen pek çok fabrikada işçiler peş peşe şalteri indirmekten çekinmediler, çekinmiyorlar.

harekete geçen işyerleri

Otokar
HP Pelzer Pimsa Otomotiv
ENPAY
Federal Mogul Sapanca
Federal Mogul İzmit
ORS
Arçelik LG Gebze
Arçelik Bolu
Trakya B/H/S

Arçelik Eskişehir
Farba Gebze
Farba Bursa
Zf Sachs
Akplas
EGO Çorlu
Mercedes Aksaray
Magna Otomotiv
Snop Metal

dışarı çıkması için işçi eşlerini fabrika önüne gönderdiler, baskı kurdular. Bu durum, direnişin tam sonuç almadan bitmesinde etkili oldu.

4. Kadınların desteği işçiler için çok önemlidir. İşçiler mücadeleye aileleri ile birlikte katılırlarsa güçlü olurlar. Eğer işçiler kendilerini yalıtmamış olsalardı ve tüm kadınları bir araya getiren **işçi eşleri komitesi** gibi bir örgütlenme yaratabilselerdi, direnişi kırmaya gelenlerin yüzüne ağır bir tokat atmış olurlardı.
5. Renault'ta MESS, oyun üzerine oyun sahneledi. İşçi temsilcilerini yıpratmak için onları görüşmeye çağırıp uzun süre bekletti. MESS ve Renault temsilcileri, aç olduklarını bildikleri işçilerin karşısında yemek yiyerek psikolojik baskı oluşturdular. Toplantıları bilerek uzattılar. Meselâ son toplantı tam 6 saat sürdü. Temsilciler içeride görüşürken, dışarıdaki işçiler saatler boyunca coşkulu tezahüratlar yapıp kararlılıklarını ortaya koydular. Fakat temsilcilerin sayısının az olması ve yorgunluk talepler tam olarak karşılanmadan işbaşı yapılmasında etkili oldu.
6. Türk Traktör'de işçi temsilcileri taleplerinin kabul edildiğini açıkladılar, işçiler kazanmıştı. Oysa işçiler taleplerinin kabul edildiğini içeren bir belge bile almamışlardı. Deneyimsizlikleri, "kazandık"

sarhoşluğu saldırılara hazır olunmamasında etkili oldu. Ertesi gün patron saldırılara başladığında ve tüm temsilcileri işten attığında işçiler ne yapacaklarını bilemediler.

7. Koç Grubu Ford Otosan'da uzun süre direnişi kıramadı. Son gün yönetim, işçilerin yeni temsilciler seçmesini söyledi ve onlarla görüşeceklerini açıkladı. Fakat yeni temsilciler seçilmesine rağmen, işveren görüşme "isteğinin kendisinden gelmediğini" söyleyerek bu yeni temsilcilerle görüşmeyi kabul etmedi.
8. Kendilerinin de neticede birer işçi olduğunu kabul etmeyen bir kısım beyaz yakalılar patronların lehine çalıştı. Oysa direnişçi işçiler yeterince örgütlü olabilselerdi, bizzat beyaz yakalı arkadaşlarının bir kısmını yanlarına çekmeyi başarabilirdi.

Metalde kendi fabrikalarında mücadele yürüten işçiler yeterince bilincinde olsunlar ya da olmasınlar, aslında başlattıkları kavga sermaye sınıfına karşı bir kavgadır ve tüm işçi sınıfını ilgilendirmektir. Metal işçileri bedeller ödeyerek gerçekleri öğreniyorlar. Yaşanan süreçte kimi işçilerin morali bozulsada nihayetinde bu geçici bir durumdur. Bir kez buz kırılmış ve suyun önü açılmıştır. Şimdi dersler çıkartma, örgütlü ve bilinçli bir şekilde mücadeleyi ileriye taşıma zamanıdır. ■

Biz Diyoruz ki, Hadi Meslek Liseliler Birleşelim!

■ Gebze'den meslek liseli gençler

Hani çokça duyduğumuz bir söz vardır ya “meslek lisesi memleket meselesi” diye, bu memleket meselesinden daha öte bir sınıf meselesi. Bir tarafta patronlar sınıfı ve onların bolluk, sefahat, zenginlik içindeki yaşamları. Diğer tarafta işçi sınıfı ve bizlerin yoksulluk, kıtlık, zulüm içinde yaşamlarımız. Bir tarafta patron çocuklarının özel okullarda, kolejlerde, yurtdışında, yaz okullarında lüks eğitim olanakları. Diğer tarafta bizlerin meslek liselerinde çocuk yaşta çalışarak, yoklukla boğuşarak, tıklım tıklım sınıflarda eğitim almaya çalışmamız. İşte tam da bu adaletsizlikler ve eşitsizlikler meslek lisesi meselesinin aslında biz işçi çocuklarının meselesi olduğunu gösteriyor.

Patronlar sınıfının ucuz ve eğitilmiş işgücü yaratmak için planladıkları meslek liseleri, bizler için umut kapısı olmuş durumda. İşçi aileleri ve gençler hep “kolunda bir bilezik olsun, aç kalmayacağın bir mesleğin olsun” diye düşünerek meslek liselerini tercih ediyorlar. Yani tercih etmek zorunda bırakılıyorlar. Patronlar sınıfı ve onların bir parçası olan hükümetler, meslek liselerini, işçi sınıfının çocuklarını daha reşit bile olmadan ağır koşullarda ucuz işgücü olarak çalıştırmanın aracı olarak kullanıyorlar. Patronlar “mesleki eğitim sistemi özel sektöre devredilmeli” diyerek isteklerini her daim dile getiriyorlar. Artık yeni açılan meslek okulları sanayi bölgelerine yakın konumda kuruluyor, doğrudan ucuz ara eleman entegrasyonu sağlanmış oluyor. “Kolunda bir altın bilezik olsun” diyerek

meslek liselerine giden gençler, patronlar tarafından altın yumurtlayan tavuk olarak görülüyor.

Biz gençlere reva görülen hayat işte böyle ölçülüp biçiliyor, hesaplanıp çiziliyor. Gideceğimiz ilkokulu da, liseyi de, işsiz kalmamak için dünya kadar para ödeyeceğimiz kursları da, potansiyel olarak çalışacağımız fabrikaları da patronlar sınıfı belirliyor. Yeni başlayan projelerde stajyer maliyetlerini, olası iş kazalarındaki tazminat hesaplarını bile yapıyorlar, kaderimizi onlar belirliyorlar.

Biz şunu demiyoruz: “Meslek lisesi yerine başka liselere gidelim.” Çünkü diğer liselerde okuyanların, lise bittikten sonra üniversite bitirenlerin durumu da farklı değil aslında. Biz diyoruz ki bizim sırtımızdan kâr elde ediyor, meslek eğitimi adı altında sömürülüyor. Adam yerine konmuyor, aşağılanıyoruz. Okul bitince de ucuz işgücü olarak fabrikanın yolunu tutuyoruz. İşte bu yüzden biz diyoruz ki, bu koşulları kabul etmiyoruz. Meslek eğitimi alırken, patronların açgözlülüğünün kurbanı olmak istemiyoruz.

Bizler işçi sınıfının çocukları olarak bizlere yazılan bu kara kadere karşı çıkalım. Gelin daha yaşımız gençken, enerjimiz yerindeyken sınıfımızın saflarına güç katmak için bir araya gelelim. Bu koşulları değiştirmek için örgünelim. ■

MESLEK LİSELİ
SÖMÜRÜSÜNE SON!
Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği

İşçinin Ödenmeyen Alın Teriyle Umreye Gitmek

■ Ankara Sincan Organize'den bir grup işçi

Bizim patron arada bir balkona çıkarak konuşma yapar. Bazen ürettiğimiz değer yanında deveye kulak bile denmeyecek ödüller verir, bazen de yalanlarını sıralar biz işçileri kandırmak için.

Geçenlerde yine balkona çıktı. Bu sefer çıkmasının nedeni Mart ayı maaşının yarım yatmasından dolayı işçiler arasında söylentiler ve huzursuzluk çıkmasıydı.

Konuşmasında; 73 ülkeye sevkiyat yaptıklarını ve bunlardan 2 tane büyük firmanın ürünleri iade ettiğini, bundan dolayı maaşları tam veremediğini açıkladı. Bu konuşma sırasında aynı zamanda dedikodunun günah olduğunu, gıybet olduğunu, dedikodu yapmamamız gerektiğini söyledi.

Patron bu konuşmayı yaparken ve sonrasında biz işçiler de şunları düşündük; madem bizim fabrika 73 ülkeye iş yapıyor, 1200 işçi çalıştırıyor, o zaman bizim patron 2

firmaya hatalı ürün gitmesinden dolayı bizim maaşları yatıramaz duruma düşmüş olamaz. Zaten bu duruma düşmediği umreye gidecek olmasından da belli. Üstelik fabrika yanına babası adına bir cami inşaatı yükseliyor. Ayrıca bizim patronun bir yarası var ki bize dedikodu yapmayın diyor. Aslında dedikodu dediği şey işçilerin aralarında bu konuyu konuşup gerçekleri ortaya çıkarmaları.

Bizim patronun inançlarıyla bir sorunumuz yok. Biz de inançlı işçileriz. Evet dedikodu yapmak günahdır ama insanların alın terine el koymak daha büyük günahdır. Kul hakkı Allahın affetmediği en büyük günahlardandır.

Bizim patron umredeyken biz işçiler yarım maaş aldığımız için yarı aç olacağız. Çocuklarımızın ihtiyaçlarını nasıl karşılayacağımızı düşüneceğiz kara kara.

Bizim patron inançlı-Müslüman pozları keserek bize vaaz veriyor. Bizi itaatkâr işçiler haline getirmeye çalışıyor. Bu oyun bütün patronlarda var. Biz işçiler bu oyuna gelmemeliyiz. Patronların inançlarımızı kullanıp bizi kandırmalarına izin vermemeliyiz. Gelin bu oyunu birlikte bozalım. El ele verip patronlara karşı bir araya gelelim.” ■

Faruk Çelik Metal Grevini Anlamakta Zorlanıyormuş!

■ Tuzla'dan bir İSG uzmanı

Haberciler, Çalışma Bakanı Faruk Çelik'e Şanlıurfa'da Bursa'daki metal işçileri ile ilgili soru sordular. Bakan Çelik, cevabında metal işçilerinin mücadelesini anlamakta güçlük çektiğini ifade ediyor. Grevin zamanlamasının çok manidar olduğunu söylüyor. Neymiş efendim, grev toplu sözleşme zamanı yapılmış, hak arama ancak o zaman geçerli olurmuş, bu süreçte yapılması çok manidar mı!

Ey Faruk Efendi, siz değil misiniz metal işçilerinin grevini yasaklayan? Siz değil misiniz cam işçilerinin grevini yasaklayan? Siz değil misiniz hava işçilerinin grevini yasaklayan? Bugüne kadar birçok sektörde “milli güvenliği” bozduğu gerekçesiyle grevleri yasaklamadınız mı? Karşımıza geçmiş utanmadan işçilerin verdiği mücadeleyi anlamadığınızı söylüyorsunuz. Hem grevleri yasaklıyorsunuz, hem de utanmadan “toplu sözleşme görüşmelerinde grev yapılır” diyorsunuz.

Çalışma Bakanı'nın “anlamadıklarını” biz buradan ona anlatalım. İşçi sınıfı bugüne kadar patronların eliyle kurulmuş gangster sendika Türk Metal çetesinden çok çekmiştir. İşçilerin sırtına sülük gibi yapışmış olan bu çete, hiçbir zaman işçilerin haklarını savunmamıştır. Onlarla oturup işçileri nasıl daha fazla sömürebileceğinizin kararını sizler vermiyor musunuz? Metal işçileri artık bu çetenin kendilerine karşı bir sopa olarak kullanılmasına son vermek istiyorlar. Türk Metal çetesinden kurtulmak istiyorlar.

Sayın Bakan'ın “anlamadığı” bir şey daha var. Toplu sözleşmede işçilere çok komik zamlar verilmektedir. Sizlerin faturalara yapmış olduğunuz zamların karşısında bizlerin maaşı kuşa dönmektedir. Evimize ekmeğe götürmek için uzun saatler çalışmaya mahkûm edilmiş durumdayız. Metal işçileri bugün tüm bunlara dur demek için mücadele ediyor. Sizin bu mücadeleyi “anlamamamız” çok normaldir. Çünkü sizler patronlar sınıfının bir parçasısınız, oturduğunuz koltuklarda bizleri temsil etmiyorsunuz. Sizler patronların bizleri daha fazla sömürmesinin yolunu açıyorsunuz. Çalışma Bakanı olarak görev yaptığımız süre boyunca binlerce işçi iş cinayetlerinde yaşamını yitirdi. Siz kılınızı bile kıpırdatmadınız. Ölen işçi ailelerinin durumlarını anlamadınız ki, bugün metal işçilerinin yaptıklarını anlayabilesiniz. Metal işçilerinin vermiş olduğu mücadeleye size ve tüm patronlara verilen en iyi cevaptır. Çeliği su veren işçiler bükmesini de bilirler. ■

Patronların Dermansız Derdi

■ Adana'dan bir işçi

Merhaba arkadaşlar, öncelikle Bursa'dan başlayıp yurdun dört bir yanına dalga dalga yayılan işçilerin haklı mücadelesini selamlıyorum.

Bizler işçi sınıfı ve onun evlatları olarak haklarımız için mücadele ederken, bizi bu koşullarda yaşamaya mahkûm edenler de boş durmuyor. Başbakan Ahmet Davutoğlu'nun TÜSİAD üyeleriyle yaptığı toplantı bunun kanıtıdır. Toplantıya katılanlar Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Koç, Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi Ali Koç, Akbank Yönetim Kurulu Başkanı Suzan Sabancı Dinçer, Fiba Holding Yönetim Kurulu Başkanı Hüsnü Özyeğin, Yıldız Holding Yönetim Kurulu Başkanı Murat Ülker, Ciner Holding Yönetim Kurulu Başkanı Turgay Ciner, Akfen Yönetim Kurulu Başkanı Hamdi Akın gibi patronlardır.

Patronlar sınıfının yayın organlarından okuduğum bu haberde, Davutoğlu'nun bu toplantıda her sektörden patronun dertlerini, sıkıntılarını dinleyip hemen bu sorunların çözülmesi için bakanlarına gerekli talimatları verdiği yazıyor. İkiyüzlülüğe bakar mısınız? Üretimi yapan işçilerin dertlerine kulak tıkayan, onların grevlerini yasaklayan, haklı davalarından vazgeçmeleri için her oyunu yapan devlet; üretimin hiçbir aşamasına dahil olmayan patronların dertlerini dinleyip çare bulmaya çalışıyor. Acaba hiçbir şey yapmadan bizim emeğimiz üzerinden zengin olan, alın terimizin üzerine saraylar kuran bu kişiler hangi zorluk ya da sıkıntıyla karşılaşılıyor? Bütün zenginlikleri yaratan biziz; madenlerde, limanlarda, tersanelerde iş kazalarında ölen biziz. Saatlerce çalışıp 3 kuruş parayla ev geçindiren biziz, hal böyle olunca da dert de sıkıntı da bizden sorulmuş oluyor.

Kardeşler, patronların ve onun devletininse derdi başkadır. Onları saran dert işçi sınıfının uyanışıdır. Toplantıdaki patronlardan biri şunu diyor: "Sohbette en çok gündeme gelen konulardan biri, ekonomik sorunların çözümü açısından ülkede istikrarın öneminin vurgulanmasıydı. Çünkü istikrara en çok önem vermesi gereken kesim o masanın etrafında oturan insanlardı". İstikrardan kastı kendi düzenlerinin sürekliliği tabii ki. Yıllardır işçinin kanını emen Türk Metal çetesi işçi sınıfının bir fiskesiyle yere serilmiştir. Aynısının kendilerine de olabileceğinin farkında olan patronlar yeni önlemler peşindedir.

Türkiye işçi sınıfının zincirlerini kırmasını ve hakça bir düzen için örgütlü mücadeleyi yükseltmesini büyük bir heyecanla karşılıyoruz. Son olaylar bana "Bak işçi tulumu giymiş umut" dizelerini hatırlattı. Bizim ve herkesin umudu olan işçi sınıfının mücadelesine haktan ve adaletten yana olan herkes omuz vermeli. UİD-DER'li arkadaşlarımın bu mücadelenin güçlenmesi için gece gündüz demeden çalıştığını görmek de bu umudu bir kat daha arttırıyor. Bu haklı mücadelenin bir parçası olmak isteyen herkesi de yanımızda mücadele saflarında görmek isteriz. Umudu olan bütün emekçi kardeşlerimizdir bu davet. ■

"Sekiz Saat Çalışıyoruz Daha Ne İstiyorsunuz!"

■ Kırşehir'den bir kadın işçi

Çalıştığım fabrikada kadın sayısı çok fazla, patron özellikle kadın işçi çalıştırıyor. Kadınlar asgari ücrette çalışıyorlar. En eski kadın işçiler de asgari ücrette çalışıyor. Sekiz saat üç vardiya halinde çalışıyoruz. Fabrika yirmi dört saat çalışıyor. Fabrikanın içinde çalışma temposu çok yüksek ve alabildiğine sıcak. Beş işçinin işini bir kişiye veriyorlar. Çalışma süresi sekiz saat olsa da çalışma yoğunluğundan kaynaklı 16 saat çalışmış gibi bitmiş ve tükenmiş oluyoruz.

Bu tempoya dayanamayan kadınlara kapı gösteriliyor. İnsan kaynakları "ne oluyor, içeride ne yapıyorlar işçilere, sekiz saat çalışıyorlar sadece, anlamıyorum niye işten çıkıyorlar" diyor. Kadınlar müdürlere şikâyette bulduklarında işçilere verilen cevap şu oluyor: "Sekiz saat çalışıyorsunuz daha ne istiyorsunuz?" Patron fabrikanın yöneticilerini kurslara gönderiyor. Kursta fabrikanın üretimini nasıl arttırırız, maliyeti nasıl düşürürüz gibi eğitimler veriliyor. Yani işçiye nefes aldırmayacaksınız deniliyor.

Zaten 5 işçinin yapacağı işi bir kişiye vermeniz ve asgari ücrette çalıştırmanız maliyeti düşürmüştür oluyor. İşçinin canı çıkıncaya kadar çalıştırıyorsunuz hâlâ daha fazla nasıl sömürürüz diye arayıştasınız. Öyle bir söylemleri var ki sanki sekiz saat fabrikada işçiler yan gelip yatıyor. Müdürler şeflere, işçilere göz açtırmayacaksınız diye baskı yapıyorlar. Tuvalet giderken bile şefe söyleyip öyle gidiyoruz. Bu durum aslında patronlar tarafından insan onurunun ayaklar altına alınması demektir. Ve en önemlisi kadın işçilerin mücadele etmeyişidir. Oysa hem fabrikalarda hem evde çalışan kadınlar. Üretimde erkek işçilerle yan yana çalışan kadınlar. İkinci plana itilmişlikten çıkıp artık yeter diyelim! Bu azgınca sömürüye dur diyelim! Şunu unutmayalım, kadın işçiler örgütlü ve bilinçli olursa patronları dize getirirler. ■

Patrona Kıyak, İşçiye Dayak!

■ Çayırova'dan bir işçi

Her ay yüzlerce işçi iş kazalarında katlediliyor, yüzlercesi iş göremez hale geliyor, ölümün kıyısından dönüyor. Patronlar iş güvenliği önlemlerini almıyor, devlet üzerine düşen denetlemeyi yapmıyor. Bunun en büyük örneklerinden biri daha bir sene önce Soma'da 301 maden işçisinin göz göre göre ölümüne gönderilmesi oldu. 301 canı kapkaranlık dehlizlerde yitirmiş işçilerin acısını zerre kadar umursamadı zalim egemenler. Onların serveti büyüsün diye 301 kişi ölmüşse ne olmuştu yani? Bu kaderdi, fıtrattı onlara göre! Dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan bu katliamın ardından Soma'ya gitti, işçilere "bu sizin kaderiniz" diye ahkâm kesti. Acılı bir madenci olan Erdal Kocabıyık Başbakanın "ziyareti" sırasında katliama tepki gösterdiği için Başbakanlık Müşaviri Yusuf Yerkel tarafından küstah yerlerde tekmelendi, hastanelik edildi. Zalimlerin küstah tavrını sergileyen o iğrenç görüntüler hafızalara kazındı.

Erdoğan'ın müşaviri tarafından yerlerde tekmelenen Kocabıyık bir hafta iş göremeyecek hale geldi ve bu durum aldığı hastane raporuyla belgelendi. İyileşip hastaneden çıktıktan sonra yaşamı daha da zorlaştı. İş bulamaz oldu. Madene bir daha inemedi Kocabıyık. Hamallık yapmak zorunda kaldı eşini ve evladını geçindirebilmek için. Yaşadıklarını unutamadı, sessizliğe gömüldü. Onun acısını dindirecek hiçbir şey yapılmadı. Ne 301 canın hesabı soruldu, ne verilen sözler tutuldu, ne de Yerkel gibi zalimler cezalandırıldı. Tam tersine, 301 canı katledenler asıl mağdur onlarmış gibi ödüllendirildi. Soma Holding patronuna bıraktık en ufak bir ceza verilmesini adeta ödül gibi termik santral yapma izni çıkarıldı. Tekme atan müşavir Yusuf Yerkel terfi aldı. Somalı işçi, tazminatsız işten atıldı, o günden bu yana işsizliğe, açlığa mahkûm edildi. Bu da

yetmedi, başbakanlık konvoyundaki bir araca tekme attığı için 548 lira para cezasına çarptırıldı! Onu ve arkadaşlarını bile bile ölümüne göndermekten çekinmeyenler, tekmeler savurarak işçilere zulmedenler sefahat içinde yüzer ve daha da küstahlaşırken Erdal Kocabıyık derdini anlatacak birini bile bulamıyor. Kocabıyık'ın eşi, "şimdi iki isteğimiz var, iş ve adalet" diyor. Ama ne iş ne de adalet yok onlar için!

Patronlar ve onların hizmetindeki AKP hükümeti Soma katliamının daha ilk gününden itibaren olayı örtbas etmek için ellerinden geleni yaptılar. 301 işçinin katledilmesinden sorumlu olanlar bırakın ceza almayı hükümet yetkililerinden en ufak bir kınama bile almadılar. Soma, Ermenek, Torunlar, Karadon ve niceleri... Biz işçiler, örgütlenmediğimiz ve iş güvenliği önlemlerini aldırmadığımız sürece hem canımızdan olacağız, hem de patronlar her fırsatta suçu bize yıkmaya devam edecekler. Her ay yüzlerce işçiyi ölümüne gönderenlerin bu kadar pervasız olmalarının en büyük sebebi örgütlü işçi sınıfının nefesini enselerinde hissetmemeleridir. Ama artık yeter! Zalimlerden hesap sormanın vakti geldi! ■

Patronlar Tüm Acılarımızın Failidir

■ Mersin'den UID-DER'li bir öğrenci

Kâr hırsı kimlerin kanına giriyor diye düşünürken, küçükken şahit olduğum çok acı bir olay aklıma geldi. Mahallemizin sokak arasında top oynarken topumuz çift şeritli yolun kenarına düştü. Topu alıp dönerken bir ses duydum. Arkamı döndüğümde yolun sol tarafında 5 yaşında bir kız çocuğu yerde yatıyordu. Diğer tarafında bir araba ters dönmüştü. Küçük kıza araba çarpmış, kız orda ölmüştü. Olayın derinlerine inince daha acı bir şey karşımıza çıktı. Küçük kız yolun karşısına geçip yurt yemekhanesinde çalışan annesinin yanına gitmek istiyormuş. Özel bir yurt mu yoksa devlet yurdu mu bilmiyorum, ama anladığım yurt müdürü, annenin çocuğunu yanında getirmesini istemiyormuş. Ayrıca işyerinde kreş olmadığı için kadın çocuğunu mahalledeki komşularına bırakmış, sonra da böyle bir olay gerçekleşmişti. Orada kadının ailesi ve herkes kadını suçlamıştı.

İnsan hayatı kâr hesaplarının gölgesinde kalıyor. Milyonlarca insan, hayatının parayla alınıp satılabilir hale geldiği bu kapitalist düzeni sorgulamaya yanaşmıyor. Bu

sömürü düzeni küçük çocukları madenlere sürmekten çekinmiyor. Onları uzun saatler boyunca daha az ücretlere çalıştırıp daha fazla kâr elde edebildiğini keşfetmesi sermayenin yıllarını almada. Bütün bunların yanında kapitalizm denen sömürü düzeni 5 yaşında sokakta oyun oynayan bir çocuğun canını aldı.

Çalışma koşullarıyla, ücret ilişkileriyle, medyasıyla, kısacası her şeyiyle bireyin bu düzene entegre olmasını sağlamaya çalışan bu sisteme karşı mücadele tek başına verilemez. Bu nedenle örgütlenip daha güçlü olmalıyız. Bu noktada bana ve benim gibi sömürü düzenine karşı olan herkese ezilenlerin ve sömürülenlerin mücadelecisi örgütü UID-DER, bir umut ışığı oluyor. Elbette bir insan tek başına bir hiçbir ancak örgütlenip örgütlü mücadelenin bir parçası olduğunda bireyin kişiliği gerçek bir nitelik kazanıyor, bunu yaşayan biri olarak anlatıyorum. Çıkarıcı bireyler yetiştirip onların kendilerini toplumcu, insanlığa hizmet eden bireyler sanmasını sağlamak da bu sistemin bilinçli olarak yaydığı yalanlardan biridir. Paranın hükümdarlığında her zaman öncelik kâr olmuştur, diğer her kutsal onun altında ezilir. Bu nedenle gerçekten insanlık için çalışmak bu sömürü düzenine karşı mücadele etmektir. ■

Uzat Elini Kardeş

Uzat elini kardeş.

Uzat...

Uzat da tut ellerimizi

Tut ki;

Gösterelim kan emicilere,

Dünyanın kaç bucak olduğunu!

Görsünler ve bir daha unutmazınlar.

Fakat... tek başına,

yani.... bir başına

yani allame-i cihan olsan kaç yazar?

Kaç yazar demirden olsa yumrukların?

Kaç kilidi kırabilir?

Kaç kapıyı açabilirsin?

Kaç dağ delebilsin Ferhat olsan?

Yani bağırsan başın dara düştüğünde,

bağırsan avazın çıktığı kadar
sesini kaç kişi duyar?

Ya da

çıksan dünyanın zirvesine

hadi diyelim,

gözlerin de keskin olsa bir şahinin

gözleri kadar,

görebilir misin dört bucağı?

Hangi yanın eksik?

Hangi yandan saldıracak
düşmanlar?

Ya da

zorlayıp aklının bütün sınırlarını

kırk tilkiyi dolaştırırsan kafanda

birbirine değdirmen hem de

kırkının da kuyruğunu

bilebilir misin

dost kim düşman kim?

Kim, hangi fermanı yazıyor hakkında?

Uzat elini kardeş, uzat!

Uzat da tut ellerimizi,

Bin bir türlü hali var şu dünyanın

Patronların bin bir türlü oyunu!

Sen "haram" dersin

onun senden çaldığına

o ağızından girer, çıkar burnundan

inandırır seni

anasının ak sütü gibi helal olduğuna.

Sen bakıp etin, sütün ve ekmeğin

bolluğuna

isyan edersin

milyarlarca insanın açlığına.

O

Tek ayağının üstünde kırk yalan uydurup

inandırır seni

İsyan etmenin günah olduğuna!

Sen çalışırsın

Çalışırsın sabahlara kadar

Çalışırsın

Çalışırsın doymaz çocukların

Tabanların şişer, avuçların kanar

Çalışır şükredersin helal kazandığın

lokmana

O ki

Helal kazandığın lokmana da göz koyar

Alır yanına dost bildiğin hainleri,

Gangster çetelerini,

İşçi düşmanlarını,

Alır hançerler sırtından

Utanmadan arlanmadan

Timsah gözyaşları döker ardından.

Uzat elini kardeş, uzat!

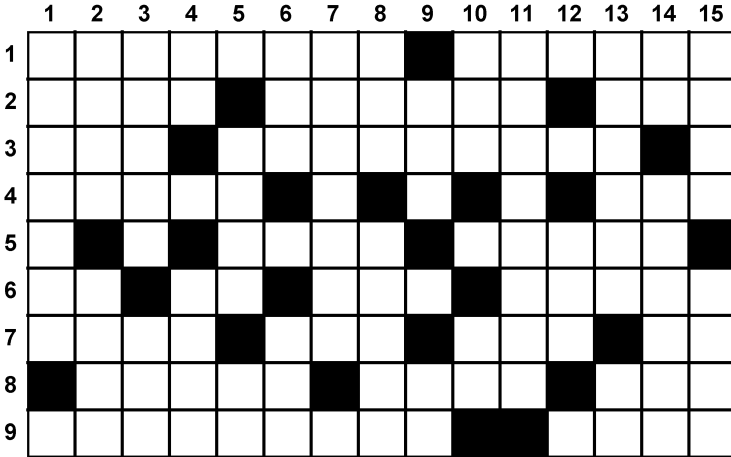
Uzat da tut ellerimizi

Haddini bildirmek için patronlara

Büyütelim ÜİD-DER'imizi

Adana'dan ÜİD-DER'li bir işçi

İŞÇİNİN BULMACASI

Soldan Sağa

1. Yasa dışı işler yapan çete üyesi anlamına gelen ve Türk Metal Sendikasını en iyi şekilde tarif eden kelime. Kalcının tersi.
2. Bayındırlık. İnceden inceye alay etmek. Başarı fırsatı olan elverişli durum, saldırış ve savunma fırsatı.
3. Sevgili. Bir grubu, bir bireyi belirleyen hareket etme, düşünme, duygulanma biçimlerinin bütünü.
4. Bir düzine. Ulan.
5. İtalya'nın başkenti. Güldürücü, gülünç.
6. Vilayet. Bir harfin okunuşu. İktidar. Kesme aracı.
7. Haykırma, bağırma. Nikah. Baş, kumandan, amir. Tavlada üç.
8. Piyasa. Soğukla sıcak arası. Arapçada göz.

9. İşçilerin mücadelesinde yardımlaşmayı ifade eder. Zulüm ile "... " olanın akıbeti berbat olur.

Yukardan Aşağıya

1. Matbaalarda kâğıtları kesmek için kullanılan araç.
2. Tenbih, sakındırma. Nişastalı tanelerin, su ile kaynatılarak bulamaç kıvamına getirilmiş durumu.
3. İnce yapılı. Demiryolu.
4. Gramın kısaltması. Can veya mal kaybına, zararına neden olan kötü olay.
5. Kan emerek yaşayan asalak böcek. Zamanın bölünemeyecek kadar kısa olan parçası, lahza.
6. Toplu iş sözleşmesinin kısaltması. Saf.
7. Varmak, ulaşmak.
8. Satrançta şah ile kalenin yer değiştirmesi. Artış.
9. Hatırlatıcı kısa yazı. Bir nota.
10. İsimlerin sonuna geldiğinde aidiyet belirten ek. Bir soru eki.
11. Az masraflı, kazançlı hesaplı.
12. Yılan.
13. Görüş veya düşüncede ikiye bölünmüş olma durumu, anlaşmazlık. Eski dilde su.
14. Kobalt elementinin simgesi. Sıcak iklimlerde birçok çeşidi yetişen ve tanen, zambak, boya vb. maddelerin yapımında kullanılan bir ağaç.
15. Anlayış, anlama yeteneği. Doların yüzde biri değerinde para birimi.

Geçen Ayın Çözümü														
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	R	E	N	A	U	L	T	G	A	Z	E	T	E	
2	I	K	İ	L	İ	A	N	A	Y	A	S	A	Ü	
3	S	O	M	A	T	R	E	N	M	M	U	Z		
4	K	E	M	T	İ	A	G	Ö	K	Ç	E	Ü		
5	A	T	E	L	İ	S	T	E	R	İ	M			
6	U	Z	T	B	A	N	T	A	L	N				
7	S	T	K	K	A	N	E	R	M	E	N	E	K	
8	T	E	A	M	Ü	L	O	R	M	A	N	K	İ	
9	A	K	S	L	O	R	T	A	N	K	A	R		

İşçilerin Sordukları / 37

Türk Metal'den istifa eden işçilerin sordukları

Metal sektöründe talepleri için üretimi durduran işçiler, yasadışı bir eylem yapmakla suçlanıyorlar. Üretimi durdurmak işten atma gerekçesi olabilir mi?

İşçilerin hakları ve talepleri için iş durdurma hakkı yasalarca belirlenmiştir. İş Kanunu'na göre ücreti 20 gün içinde ödenmeyen işçiler toplu halde üretimi durdurabilirler. Toplu İş Sözleşmesi ve Lokavt Kanunu'na göre de TİS'in (Toplu İş Sözleşmesi) tıkanması durumunda işçiler greve gidebilir, yani üretimi durdurabilirler. Ayrıca Anayasa'da 2010 yılında yapılan düzenlemede "Siyasi amaçlı grev ve lokavt, dayanışma grev ve lokavtı, genel grev ve lokavt, işyeri işgali, işi yavaşlatma, verimi düşürme ve diğer direnişler yapılamaz" hükmü kaldırılmıştır. Buna gerekçe olarak da taraf olunan uluslararası sözleşmeler ve çağdaş demokratik toplumlarda çalışma hayatını düzenleyen ve genel kabul gören evrensel ilkeler gösterilmiştir. Bunun anlamı işçilerin çeşitli hakları ve talepleri uğruna toplu eylemlerde bulunabilecekleridir. Nitekim 2014 yılında Mersin Limanı işçileri de hakları için işyerini işgal etmiş ve üretimi durdurmuş, sonuçta da Yargıtay 7. Hukuk Dairesi işçilerin bu tür toplu eylemler yapma hakkı bulunduğunu doğrulayarak işten atılmalarını durdurmuştur. Ayrıntılar için daha önce uiddir.org'ta çıkan şu yazıya bakın: "Yargıtay: Üretimi Durdurmak İşten Atma Gerekçesi Olamaz!"

İşçiler taleplerinin karşılanması için, Türk Metal olmaksızın işverenle sözleşme yapabilirler mi?

Evet yapabilirler. Buna Takım Sözleşmesi denir. Takım Sözleşmesi, İş Kanunu'nun 16. Maddesinde şöyle tanımlanmıştır: Birden çok işçinin meydana getirdiği bir takımı temsilen bu işçilerden birinin, takım kılavuzu sıfatıyla işverenle yaptığı sözleşmeye takım sözleşmesi denir. Takım sözleşmesinin, oluşturulacak iş sözleşmeleri için hangi süre kararlaştırılmış olursa olsun, yazılı yapılması gerekir. Takım sözleşmesinde isimleri yazılı işçilerden her birinin işe başlamasıyla, o işçi ile işveren arasında takım sözleşmesinde belirlenen şartlarla bir iş sözleşmesi yapılmış sayılır.

Türk Metal'den istifa eden işçiler daha önce imzalanmış TİS'ten (ücretler, ikramiyeler vb.) yararlanmaya devam edebilirler mi? Bunun için dayanışma aidatı ödemek zorunlu mudur?

Evet, yararlanmaya devam edebilirler. Bunun için işçilerin sendikaya dayanışma aidatı ödemeleri gerekmektedir. Sendikanın bu duruma itiraz etme veya kabul etmeme hakkı yoktur. İşçiler, toplu sözleşmenin geçerlilik

süresi bitimine kadar sendikaya dayanışma aidatı ödeyerek sözleşmeden yararlanabilir.

İşten atılmaları durumunda işçiler dava açarak işe iadelerini isteyebilirler mi?

İsteyebilirler. İşçinin işe iade davası açabilmesi için, aynı işyerinde altı aylık kıdem kazanmış olması ve işveren tarafından iş akdine son verilmiş olması gereklidir. İlk soruda bahsi geçen Yargıtay kararına kadar, mahkemeler kanunlarda belirtilenlerin dışındaki toplu iş durdurma eylemlerinde genellikle işçi aleyhine karar verseler de, bu Yargıtay kararı işçilerin lehine bir emsal oluşturmuştur. İşçiler bu Yargıtay kararına dayanarak işe iade davası açabilirler.

İşçilerin, üretim yapmadıkları günler için ücretleri ve diğer sosyal hakları kesilebilir mi?

İşveren, işçilerin üretim yapmadığı günler için ücretlerini kesebilir. Ancak işçiler, işveren ile yapacakları sözleşmeye "üretim yapılmayan günler ücretli izin sayılır ve işçi alacaklarında bir kesinti yapılmaz" şeklinde bir madde ekleyerek, işverenin ücretleri ödemesini sağlayabilirler.

Metal işçilerinin talebi doğrultusunda yapılacak olan iyileştirmenin, prim veya ikramiye olarak verilmesiyle ücrete yansıtılması arasında ne gibi farklar vardır?

İşçi açısından asıl olan ücrettir ve gerek emeklilik, gerekse de çeşitli tazminat hesaplamalarında asıl olarak ücret baz alınır. Ayrıca ücret artışları kazanılmış hak sayıldığından işverence geri alınamaz. Prim veya ikramiye gibi ücrete ek ödemeler ise, ancak sözleşmelerde açık biçimde belirtildiği ve sürekli ödendiği takdirde kazanılmış hakka dönüşür ve giydirilmiş ücret içinde yer alırlar. Önemli bir diğer husus ise, daha sonra yapılacak ücret artışlarında asıl ücretin temel alınacak olmasıdır. Bu nedenle işçiler, yapılacak iyileştirmenin ücret artışı biçiminde olmasında ısrar etmelidirler. ■

Nasıl Bir Sendika, Nasıl Bir Sendikal Anlayış?

Bundan 45 yıl önceydi. MESS ve tüm patron örgütleri, işçilerin mücadeleci sendikası DİSK'in ve onu ileriye iten Maden-İş'in önünü kesmeye, işçileri dağıtıp güçsüz düşürmeye kararlıydılar. Ama işçiler, sendikalarına sahip çıkmak için o güne kadar görülmemiş bir eylem yaptılar. İki gün boyunca İzmit'te, Gebze'de, İstanbul'da fabrikalarından çıktılar ve yürüyüşe geçtiler. İşçiler patronların sendikalarını yok etmesine izin vermediler. Çünkü onlar sendikalarını kendilerinden ayrı bir şey olarak görmüyorlardı. "Sendika işçilerin birliği ve örgütüdür" diyorlardı. 15-16 Haziran 1970'teki bu işçi isyanından sonra da işçiler büyük mücadeleler verdiler. İşte bunlardan korkan patronlar, 12 Eylül 1980 askeri darbesiyle intikam almaya giriştiler, Maden-İş dâhil tüm mücadeleci sendikaları kapattılar. Bizat kurdurup besledikleri Türk Metal'i işçiler üzerindeki kırbaç gibi kullanmaya başladılar. Artık eski sendikaların yerinde yellere esiyordu. Tüm işçileri kucaklayan, mücadeleci, işçinin gücüne dayanan sendikaların yerine, patronlarla uzlaşan, sendika bürokratlarının çıkarı için çalışan ve işçileri satan bir sendikal anlayış yerleşti.

Bugünün metal işçileri 35 yıllık korku duvarlarını yıkarak bu sendikal anlayışa karşı ayaklandılar. İşçilerin temel talebi, kendilerinin söz sahibi olmadığı toplu sözleşmeler imzalayan, taleplerini yok sayan, patronun sopası gibi davranan sendikal anlayıştan yani Türk Metal çetesinden kurtulmak. Üretimi durdurdular, anlı şanlı fabrikaların anlı şanlı patronlarını şaşkına uğrattılar. Bürokratik ve işbirlikçi sendikal anlayışa karşı giriştikleri bu eylemle işçiler; tarihini bilmeden, farkına varmadan, patronların yüreğine korku salan Maden-İş'in mücadeleci sendikal anlayışını kendi elleriyle diriltebileceklerini ortaya koydular.

Patronların hizmetindeki düzen partileri, patronların işçi sınıfını daha fazla nasıl sömüreceğini hesap ediyorlar. Bunun için yeni yasalar çıkarıyorlar. İşçilere kanaatkâr ve itaatkâr olmalarını buyuruyorlar. Sömürebilecekleri nüfus artsın diye üç-beş çocuk istiyorlar. Sendikaları bu planlarının payandaları haline getiriyorlar. İşçiyi çiğneyerek patronlarla uzlaşan mevcut sendikal anlayış ise, sendikalara siyaset bulaştırılmaması gerektiğini telkin ediyor. Elbette bu bir aldatmacadan ibarettir. Sendikaların siyasetin dışında kalması, sadece ücret sendikacılığı yapması demek, bu uygulamalara, anti-demokratik yasalara ve patronların hak gasplarına sessiz kalmak demektir. Bu nedenle "siya-

set üstü" sendikacılık anlayışı reddedilmelidir. Sendikalar faaliyetlerini, işçilerin ücretini uzlaşmacılık temelinde üç kuruş arttıran toplu sözleşmeler yürütmekle sınırlandıramazlar. Sendikalar işçilerin ekonomik haklarını daha mücadeleci şekilde kopartmanın yanı sıra, demokratik hak ve özgürlüklerini de savunmalıdırlar. İşçi sınıfına dönük baskılara karşı mücadele etmelidirler. Grev yasakları, sendikal barajlar, iç güvenlik yasaları gibi uygulamaların kaldırılması için de mücadele etmelidirler.

Bunların başarılabilmesi için sendikal anlayışı kökten değiştirecek, demokratikleştirecek düzenlemelere ihtiyaç var. İşçiler, birlik içinde hareket ederek taban örgütlülüklerini oluşturmalı ve kendi temsilcilerini kendileri seçmelidir. Bu konuda ne işverenin ne de sendikacıların baskısı altında kalmamalıdırlar. Temsilciler ve sendika yöneticileri görevlerini yerine getiremedikleri zaman görevlerine derhal son verilmeli ve yeni temsilciler seçilmelidir. Temsilci veya sendika yöneticisi olmak bir ayrıcalık haline getirilmemelidir. Sendika şubeleri, eğitim ve işçilerin mücadele kararlarını alabildikleri toplantılar için mesai saatleri dışında da açık tutulmalıdır. Sendika yöneticileri ortalama bir işçinin maaşından daha fazla maaş almamalıdır. Aidatlar doğrudan genel merkezlerde değil, işçilerin denetimi altında sendika şubelerinde toplanmalıdır. İşçiler, sendikaların faaliyetlerini ve harcamalarını koşulsuz denetleyebilmelidir. İşçilerin çıkarlarına aykırı hareket eden sendika yöneticilerinden hesap sorulabilmelidir. Yöneticiler, her zaman tabana hesap vermekten kaçamayacaklarını bilmelidir.

İşyerlerinde tüm bölümlere kadar komitelerini kurmuş ve onları temsil eden bir üst kurul oluşturmuş işçiler, sendikaların yapısını ve sendikal anlayışı tamamen değiştirebilirler. Bu örgütlülüğün tüm işyerlerini kapsayacak şekilde, bir fabrikalar arası koordinasyon biçiminde büyütülmesi ayrıca zorunludur. İşte bunlar işçilerin taban örgütlülüğü anlamına gelmektedir. Kendi temsilcilerini kendileri seçen, toplu sözleşmenin hazırlanmasında ve yürütülmesinde rol alan, hep birlikte karar alan ve o kararların sonuna kadar arkasında duran, patronların saldırılarına hazırlıklı olmak için sürekli eğitimler düzenlenmesini sağlayan işçiler, asla sendikaların bürokratlaşmasına ve Türk Metal gibi çete örgütlenmelere hayat şansı vermezler. Özetle her düzeyde örgütlenmeli ve söz sahibi olmalıyız. ■